

Verksamhetsplan 2019

Verksamhetsplan 2019

Brottsförebyggande rådet, Brå

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se.

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm.

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Produktion: Ordförandet AB

Tryck: AJ E Print AB 2019

Upplaga: 50 exemplar

© Brottsförebyggande rådet 2019

ISBN: 978-91-88599-10-0

URN:NBN:SE:BRA-825

Innehåll

Generaldirektörens förord.....	5
Myndighetens roll och verksamhet.....	6
Brås uppdrag – kunskapscentrum i rättsväsendet	6
Brås verksamhet	6
Myndighetens organisation	11
Verksamhetsåret 2019.....	13
Statistikverksamhet	13
Forskningsverksamheten	20
Verksamheten för kunskapsstöd	30
Myndighetens interna stödverksamheter	38
Verksamhetsfinansiering för Brå 2019	40

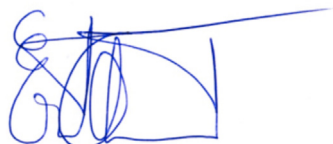
Generaldirektörens förord

Brottsförebyggande rådet är en kunskapsmyndighet i rättsväsendet, som ska bidra till kunskapsutvecklingen i rättsväsendet och främja brottsförebyggande arbete. Arbetet som bedrivs vid myndigheten ska bidra till att uppfylla regeringens mål, återrapporteringskrav och uppdrag. Det är viktigt att verksamheten håller en hög kvalitet, är relevant, behovsanpassad och målgruppsanpassad. Parallellt med detta är det viktigt att kontinuerligt arbeta för att stärka myndighetens kapacitet som attraktiv arbetsplats.

I Brottsförebyggande rådets verksamhetsplan beskrivs hur myndigheten arbetar för att säkerställa detta och fastställa vilka mål, projekt och aktiviteter som ska utgöra myndighetens arbete under 2019. Genomförandet av det som tas upp i verksamhetsplanen följs upp genom tertialuppföljningar under årets lopp.

Verksamhetsplanen är uppdelad i två delar: Myndighetens roll och verksamhet samt Verksamhetsåret 2019. I den första delen beskrivs först myndighetens övergripande uppdrag, mål och styrning, och därefter dess verksamhet, utifrån de olika verksamhetsgrenarna och de processer som ska präglade verksamheten, såsom metodstöd och jämställdhetsintegrering. I detta avsnitt presenteras även Brås organisationsstruktur. I den andra delen av verksamhetsplanen redovisas de specifika projekt och aktiviteter som ska utgöra verksamheten under 2019.

Jag ser fram emot ett nytt verksamhetsår där Brå fortsätter att bidra till ett kunskapsbaserat arbete hos myndighetens målgrupper.

Erik Wennerström

Generaldirektör

Myndighetens roll och verksamhet

Brås uppdrag – kunskapscentrum i rättsväsendet

Regeringens mål för Brå

Kriminalpolitikens övergripande mål är att minska brottsligheten och öka människors trygghet, och en förutsättning för att rättsväsendet ska kunna utvecklas och bli effektivare är gedigen och relevant kunskap. Brottsförebyggande rådet (Brå) har till uppgift att bidra till kunskapsutvecklingen inom rättsväsendet och det kriminalpolitiska området samt att främja brottsförebyggande arbete. Det gör myndigheten genom att ansvara för Sveriges officiella kriminalstatistik, producera periodiska statistiska undersökningar, ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete samt stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Målgrupper är i första hand regeringen, myndigheter inom rättsväsendet och brottsförebyggande aktörer.

Brås verksamhet styrs främst av regeringens instruktion, som anger myndighetens uppgift och ledningsform, och av årliga regleringsbrev, där regeringen beslutar om åiterrapporteringskrav, mål, ekonomiska ramar och uppdrag för det aktuella verksamhetsåret. Därutöver kan regeringen ge myndigheten särskilda uppdrag under året.

Interna mål för verksamheten

Utöver externa styrdokument har Brå även ett antal interna dokument som styr verksamheten. Ett av dem, Brås inriktning, utgör ett ramverk för planering och genomförande av verksamheten, såväl gemensamt för alla medarbetare som för de olika enheterna. Inriktningen anger följande tre mål för verksamheten:

- A. Brå är en attraktiv arbetsplats där alla gemensamt bidrar till kunskap och utveckling i rättsväsendet.
- B. Brå är en ledande aktör för kunskap och utveckling inom det kriminalpolitiska området.
- C. Brås verksamhet, produktion och utvecklingsstöd kännetecknas av hög effektivitet och kvalitet.

Brå har vidare tagit fram en handlingsplan för jämställdhetsintegrering som ska genomsyra och bidra till att kvalitetssäkra verksamheten vid myndigheten.

Brås verksamhet

Brås kärnverksamhet består av tre verksamhetsgrenar: statistikverksamhet, forskningsverksamhet och verksamhet för kunskapsstöd. Därutöver tillkom-

mer ett flertal interna stödverksamheter, med bland annat betydande it- och kommunikationsresurser.

Målgrupper för Brås verksamhet är i första hand regeringen och rättsväsendets myndigheter samt aktörer på nationell, regional och lokal nivå vars verksamhet inom det kriminalpolitiska området har betydelse för det brottsförebyggande arbetet, inklusive arbetet mot våldsbejakande extremism. Andra viktiga målgrupper är bland andra forskare och, framför allt vad gäller statistiken, en bredare allmänhet.

Statistikverksamheten

Den mest resurskrävande verksamheten vid Brå är statistikverksamheten, som producerar, publicerar och utvecklar årligen återkommande statistik, såväl register- som surveybaserad.

Brå ansvarar för Sveriges officiella kriminalstatistik och producerar därmed årligen ett antal statistikprodukter, framför allt om samhällets reaktioner på brott. Utmärkande för officiell statistik från en statistikansvarig myndighet är att den tas fram löpande, enligt fastlagda kriterier och processer, som säkerställer hög kvalitet och jämförbarhet över tid. Relevant statistik av god kvalitet är en förutsättning för att brottsligheten och rättsväsendets verksamheter ska kunna följas och bedömas. I ansvaret för den officiella kriminalstatistiken ingår även att utveckla statistikens innehåll och kvalitet samt att göra anpassningar till rättsväsendets och samhällets informationsbehov. Särskilt fokus ligger på utveckling av ny statistik, vilket möjliggörs genom det myndighetsgemensamma arbetet att digitalisera rättskedjan (det så kallade RIF-arbetet).

Vidare tar Brå fram andra statistikslag och produkter som bygger på analys av särskilt insamlade data och som inte ingår i den officiella statistiken. Till de statistikrapporterna räknas exempelvis surveyundersökningarna Nationella trygghetsundersökningen (NTU) och Skolundersökningen om brott (SUB) liksom hatbrottsstatistik och fördjupade kunskapsrapporter om hatbrott. De uppräknade rapporterna är alla regeringsuppdrag som fastställs i instruktionen för Brå.

Inom ramen för myndighetens statistikverksamhet tar Brå även fram kortanalyser om brottsutvecklingen och utvecklingen av rättsväsendets verksamhetsresultat. Dessa analyser grundar sig på och utgår från befintliga datakällor, såväl register- som surveybaserade.

Brås statistikverksamhet bedriver också viktigt samarbete med andra myndigheter, bland annat inom systemet för officiell statistik och inom samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Brå medverkar även i det uppdrag som Statistiska centralbyrån (SCB) har för att bygga upp ett nationellt system för statistisk uppföljning av målen i Agenda 2030.

Brå har därtill ett omfattande internationellt engagemang. Myndigheten ansvarar för den europeiska statistiken inom sitt statistikområde och medverkar i flera andra internationella samarbeten, bland annat inom EU och med olika FN-organ.

Forskningsverksamheten

En annan omfattande kärnverksamhet vid Brå är forskning och utveckling. Brå tar bland annat fram fördjupade studier, utvärderingar och kartläggningar om brottsligheten och om rättsväsendets verksamheter och reformer. Brås kunskaps- och faktaproduktion utgörs i stor utsträckning av tillämpad forskning, som är direkt användbar för målgrupperna. Kunskapen tas fram med vetenskapliga metoder och förhållningssätt, och granskas av externa vetenskapliga experter. Merparten av denna verksamhet, inklusive utvecklingen av nya kunskapskällor, bedrivs i projektform och redovisas i rapporter och andra publikationer.

Den övervägande delen av Brås kunskapsproduktion sker på uppdrag av regeringen eller efter förfrågan från andra myndigheter, medan en mindre andel initieras av Brå. Brå vinnlägger sig om att genom dialog med centrala myndigheter i rättsväsendet säkerställa att den kunskap som myndigheten tar fram är efterfrågad och motsvarar angelägna behov. Viktiga uppgifter är också att ge metodstöd till regeringen samt andra myndigheter och aktörer genom att leverera, tolka och förklara forskningsresultat och statistik. Brås medarbetare deltar exempelvis i arbetsgrupper och utredningar eller som kunskapsförmedlare vid utbildningar och konferenser.

Verksamheten för kunskapsstöd

Den tredje kärnverksamheten vid Brå omfattar två olika områden: brottsförebyggande arbete samt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Verksamheterna har i uppdrag att stödja och bidra till utveckling av respektive område, genom att samordna relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå samt genom att samla in, bearbeta och sprida kunskap. Verksamheterna utför sitt uppdrag genom bland annat kunskapssammanställningar, utbildningar, seminarier och besök. Målgrupper är, utöver regeringen och myndigheter i rättsväsendet, aktörer på nationell, regional och lokal nivå som i sina verksamheter arbetar med dessa frågor.

Utveckling och samordning av brottsförebyggande arbete

I Brås uppdrag att utveckla och stärka det brottsförebyggande arbetet i Sverige ingår exempelvis att samordna aktörer, utveckla och sprida kunskap, fördela ekonomiskt stöd och bidra med kvalificerat metodstöd och handledning i brottsförebyggande frågor. På så vis bidrar myndigheten till att de brottsförebyggande aktörerna på alla samhällsnivåer kan bedriva, stödja och utveckla ett effektivt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete utifrån sina respektive förutsättningar.

Sedan början av 2017 har Brå ett förstärkt uppdrag att utveckla det nationella stödet och samordningen för brottsförebyggande arbete. Arbetet tar sin utgångspunkt i regeringens nationella brottsförebyggande program *Tillsammans mot brott*.

Stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism

Vid Brå finns ett nationellt center mot våldsbejakande extremism (CVE), som inrättades 2018 på uppdrag av regeringen. Genom centret ska Brå, utifrån kriminalpolitiska utgångspunkter, förstärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Ytterst syftar verksamheten till att förebygga ideologiskt motiverad brottslighet och terrorism.

I uppdraget ingår att ge behovsanpassat stöd, samla och sprida kunskap och bidra till att skapa en högre grad av effektivitet och samordning i de förebyggande insatserna. Under 2018 har myndigheten lagt grunden för CVE:s verksamhet, och under 2019 fortsätter arbetet med att utveckla denna verksamhet.

Metodstöd till rättsväsendet och brottsförebyggande aktörer

Med utgångspunkt i Brås verksamheter statistik, forskning och kunskapsstöd ger Brå ett betydande metodstöd till externa aktörer, främst rättsväsendets myndigheter, men även andra myndigheter och instanser. Metodstödet följer myndighetens instruktion, om att Brå ska bidra till att verksamheterna inom det kriminalpolitiska området bedrivs kunskapsbaserat.

Metodstödet vid Brå innebär bland annat överföring av kunskap om arbetssätt och verksamheter som kan bidra till utveckling och förändring hos berörda verksamheter. Metodstödet kan vara mer eller mindre omfattande, och stora delar av Brås verksamhet inkluderar allt oftare någon form av stöd, eller är renodlade metodstödsprojekt. I forskningsverksamheten är det till exempel vanligt att, i samband med publicering av rapporter, också förmedla resultaten genom möten, seminarier och utbildningsliknande insatser för målgruppen. När det gäller verksamheten för kunskapsstöd utgör metodstöd en stor del av kärnverksamheten, genom att dess uppdrag är att samordna, utveckla och sprida kunskap och ge stöd till relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå.

Den kunskap som Brå överför utgår från den aktuella målgruppens egen verksamhet, i syfte att utveckla den. Detta förutsätter ett nära samarbete med målgrupperna, så att Brå ska kunna dels identifiera behoven av verksamhetsutveckling, dels formulera förslag på tillämpbara åtgärder.

Jämställdhetsintegrering genomsyrar all verksamhet

I instruktionen för Brå anger regeringen att myndigheten ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet, genom att i statistik, uppföljningar och analyser belysa och beakta förhållanden utifrån ålder och kön. Till och

med 2018 ingick myndigheten i regeringens dåvarande satsning Jämställdhetsintegrering i myndigheter, Jim. Inom ramen för detta arbete tog Brå fram en handlingsplan för jämställdhetsintegrering, och under 2019 ska Brå fortsätta att fördjupa arbetet med jämställdhetsintegrering av samtliga verksamheter. Det yttersta syftet är att bidra med ett kunskapsunderlag som bidrar till ökad nytta för regeringen och rättsväsendets myndigheter.

Internationell verksamhet

Internationell samverkan är en naturlig och integrerad del i Brås verksamhet. Brå ska till exempel säkerställa att internationell kunskap, forskning och statistik inhämtas och sprids till relevanta svenska aktörer, såväl i statistikverksamheten och forskningsverksamheten som i verksamheten för kunskapsstöd. Till exempel deltar Brå regelbundet i internationella konferenser och inhämtar kunskap genom bland annat studiebesök i andra länder. Tillsammans med Bundeskriminalamt (BKA) i Tyskland, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) i Nederländerna och Home Office i Storbritannien ingår Brå i ett forskningsnätverk som årligen utbyter erfarenheter och arrangerar en internationell konferens om organiserad brottslighet. Brå gör också insatser som experter i hatbrottsfrågor i internationella sammanhang, och fungerar som nationell kontaktpunkt på hatbrottsområdet gentemot ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights). Därutöver genomförs även enskilda forskningsprojekt i samarbete med internationella institutioner och nationella aktörer i andra länder. Vidare medverkar Brå, som nationellt statistikansvarig myndighet, i internationellt samarbete för att skapa en internationellt harmoniserad och mer jämförbar kriminalstatistik.

På regeringens uppdrag arrangerar Brå den årliga forskningskonferensen The Stockholm Criminology Symposium. Evenemanget är en av de största årliga kriminologisammankomsterna i världen, och 2019 är det fjortonde året i rad som det arrangeras. I samband med evenemanget ansvarar Brå även för en prisceremoni för Stockholmspriset i kriminologi. Vidare organiserar Brå den svenska uttagningen till EU:s brottsförebyggande tävling European Crime Prevention Award (ECPA).

Interna stödverksamheter

Brås arbete med statistik, forskning och kunskapsstöd bistås av en rad för myndigheten avgörande verksamheter, vilka definieras som interna stödverksamheter. Stödverksamheten vid Brå omfattar it, kommunikation, juridik, personal- och organisationsutveckling, ekonomi, kontorsservice samt arkiv- och registraturfunktioner. Regeringen har de senaste åren satsat på Brås verksamhet och myndigheten har växt kraftigt, vilket ställer stora krav på en väl fungerande och effektiv stödverksamhet.

Myndighetens organisation

Brås kärnverksamhet är indelad i sex enheter och ett nationellt center. Två av enheterna har även en så kallad funktion knuten till sig. Stödverksamheten består av fyra enheter och ett kansli, som tillsammans utgör myndighetens förvaltningsavdelning. Vid myndigheten finns även en stab som har i uppdrag att bistå generaldirektören i ledningen av verksamheten.

Kärnverksamheten är indelad i följande enheter:

- Enheten för rättsstatistik (Ers) ansvarar i huvudsak för att producera och utveckla Sveriges officiella kriminalstatistik med tillhörande system. Funktionen för utveckling av rättsstatistik (Fur) är knuten till denna enhet.
- Enheten för statistiska undersökningar (Esu) ansvarar för de periodiska undersökningar som genomförs med särskild datainsamling. Funktionen för analys av statistik om brottsutvecklingen och rättsväsendets verksamhetsresultat (Bov) är knuten till denna enhet.
- Enheten för utvärdering och polisforskning (Upo) genomför främst utvärderingar och studier av reformer och verksamheter inom och i anslutning till rättsväsendet, med tyngdpunkt på polisen.
- Enheten för forskning och utveckling (FoU) genomför tillämpad forskning om brottslighetens utveckling, utsattheten för brott och olika aspekter av rättsväsendets verksamhet.
- Enheten för forskning om ekonomisk och organiserad brottslighet (Eko-Org) genomför studier om rättsväsendets verksamheter och om brottslighetens utveckling, med tyngdpunkt på ekonomisk och organiserad brottslighet.
- Enheten för utveckling av brottsförebyggande arbete (Uba) samordnar och ger stöd till brottsförebyggande arbete, i syfte att strategiskt utveckla det brottsförebyggande arbetet i samhället.
- Center mot våldsbejakande extremism (CVE) stärker och utvecklar det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism på nationell, regional och lokal nivå.

Förvaltningsavdelningen är indelad i fyra enheter och ett kansli:

- Enheten för ekonomi och administration (EkAd) ansvarar för myndighetens ekonomiadministration, registratur och arkiv, kontorsstöd, lokaler samt säkerhetsfrågor.
- Enheten för kommunikation (Kom) ansvarar för myndighetens interna och externa kommunikation, för utvecklingen av myndighetens olika kommunikationskanaler och för the Stockholm Criminology Symposium.
- Enheten för it (IT) ansvarar för myndighetens interna it-system och för den tekniska förvaltningen av systemen för kriminalstatistiken och annan statistik.

- Enheten för personal (PE) ansvarar för myndighetens löpande personalarbete samt utvecklar strategier, policyer och processer inom personal- och arbetsmiljöområdet.
- Förvaltningsavdelningens kansli (FAK) ansvarar för juridiska frågor inom myndigheten och för myndighetens remissyttranden.

Till organisationen hör även Brås insynsråd. Ledamöterna, som förordnas av regeringen, kommer från riksdagen och rättsväsendet. Brås generaldirektör är ordförande. Rådets uppgift är att stå för samhällets insyn i myndighetens organisation och verksamhet, och att bistå generaldirektören med råd för att verksamheten ska bedrivas effektivt och i överensstämmelse med målen för myndigheten.

Till Brå är även ett vetenskapligt råd knutet, vilket består av personer med vetenskaplig erfarenhet från ämnesområden som har betydelse för Brås verksamhet. Det är generaldirektören som utser ledamöter i rådet. Rådet bidrar framför allt till myndighetens verksamhet genom vetenskapliga granskningar av rapporter och statistiska publikationer.

Verksamhetsåret 2019

I detta kapitel presenteras Brås planerade verksamhet för 2019 mer detaljerat, uppdelad i fyra övergripande block: statistikverksamhet, forskningsverksamhet, verksamhet för kunskapsstöd och stödverksamhet. Verksamheten inom respektive block presenteras i tematiska avsnitt.

Statistikverksamhet

Regeringens instruktion och regleringsbrev definierar stora delar av den omfattande statistiska verksamhet som genomförs på myndigheten. Verksamheten presenteras under rubrikerna *Produktion av officiell kriminalstatistik*, *Utveckling av rättsväsendeinriktad statistik*, *Periodiska undersökningar som genomförs med särskild datainsamling* samt *Andra statistiska verksamheter*.

Produktion av officiell kriminalstatistik

Löpande produktion och förvaltning av den officiella kriminalstatistiken

Brå ansvarar för att löpande producera och förvalta Sveriges officiella kriminalstatistik och det tillhörande systemet för rättsstatistik (SOR). Den officiella kriminalstatistiken består 2019 av åtta slutliga statistikprodukter, som publiceras på myndighetens webbplats i form av tabeller och sammanfattande rapporter. På webbplatsen publicerar Brå även preliminära uppgifter om anmälda och handlagda brott för det innevarande året, liksom preliminära uppgifter över återfall i brott med kortare periodisering.

I arbetet med kriminalstatistiken ingår även en löpande förvaltning av statistikprodukterna och statistiksystemet. Under 2019 kommer Brå att prioritera förvaltningsåtgärder av produktionsstoppande karaktär, som är nödvändiga till följd av systemomläggningar inom rättsväsendet, samt aktiviteter för att förbättra statistikens tillgänglighet och effektivisera produktionen. Under året fortsätter arbetet med att ytterligare förstärka redovisningen av kön i kriminalstatistikens sammanfattningar, vilket utgör ett av målen i Brås handlingsplan för jämställdhetsintegrering.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Startår: Löpande.

Redovisningsår: Löpande.

Prioriterat kvalitetsarbete inom den officiella kriminalstatistiken

Utöver den löpande produktionen ansvarar Brå för att kontinuerligt utveckla kvaliteten i den officiella kriminalstatistiken och det underliggande produktionssystemet. År 2019 fortsätter myndigheten sitt långsiktiga arbete med att

kvalitetssäkra och målgruppsanpassa statistiken, i syfte att öka dess användbarhet. Arbetet tar sin utgångspunkt i de lagar, förordningar och riktlinjer som reglerar produktionen av officiell statistik samt de förbättringsområden som identifierats för Brås statistikverksamhet.

Till de prioriterade områdena för året hör bland annat nödvändig anpassning av produktionsprocessen, för att möta de stärkta kraven på att deklarerat och utvärdera kvaliteten i statistiken, enligt 13 § och 13 a § i förordningen (200:100) om den officiella statistiken. Därutöver fortsätter det arbete som startade 2018 med att dels se över referensperioden i den slutliga statistiken över anmälda brott, dels undersöka förutsättningarna för att redovisa dödligt våld i nära relationer i den officiella statistiken över konstaterade fall av dödligt våld.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Startår: Löpande.

Redovisningsår: Löpande.

Utveckling av rättsväsendeinriktad statistik

Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF), etapp 2

Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) är ett samarbete mellan rättsväsendets myndigheter, med målet att digitalisera och utveckla informationsutbytet mellan myndigheterna i rättskedjan. Brå har i egenskap av statistikansvarig myndighet en central roll med att realisera arbetets kunskapsmål. En viktig uppgift är därmed att säkerställa att samarbetet medger goda möjligheter till fortsatt utveckling av kriminalstatistiken i den riktning som förväntas från regeringen och andra centrala målgrupper.

Brå ska tillsammans med övriga RIF-myndigheter fortsätta arbetet att utveckla rättsväsendets informationsförsörjning enligt den gemensamma plan (Ju2018/04521/Krim) som berörda myndigheter har redovisat till regeringen. Uppdraget och realiserade nyttor ska redovisas gemensamt av berörda myndigheter till regeringen senast den 21 februari 2020. Myndigheterna ska senast den 1 oktober 2019 redovisa till regeringen planerade gemensamma utvecklingsinsatser under 2020 och arbetes planerade nyttohemtagning.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Samarbetspartner: Rättsväsendets myndigheter.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2019/2022.

Rättsväsendets leveranser till SOR (Räls), etapp XIII

Inom projektet Räls hanterar Brå all anpassning av det interna statistiksystemet som följer av systemomläggningarna inom Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Rälsprojektets primära mål är att minimera negativa konsekvenser för statistikproduktionen, såsom produktionsstopp, bristande kontinuitet i statistiska mått eller svårigheter att hantera historiska data, så att myndigheten fortlöpande kan publicera kriminalstatistiken utan förhinder. Ett annat viktigt mål med projektet är att effektivisera och på olika sätt förbättra statistiksystemet, i syfte att underlätta för den framtida förvaltningen och vidareutvecklingen av den. En mer långsiktig målsättning med Räls-projektet är att möjliggöra en så kostnadseffektiv och kvalitetssäkrad produktionsprocess som möjligt, samtidigt som integritetsskydd och informationssäkerhet säkerställs.

Under 2019 kommer projektet till stor del att koncentreras till nödvändig anpassning av myndighetens statistiksystem, vilket följer av de systemomläggningar som planeras för systemen RAR/Dur-Två inom Polismyndigheten och Cåbra inom Åklagarmyndigheten. Arbete kommer också att bedrivas inför Polismyndighetens implementering av Juridisk information (JIF), som utgör ett komplement till dagens brottskoder, samt annan nödvändig anpassning som följer av utvecklingen av rättsväsendets informationsförsörjning. Projektet kommer därutöver att fortsätta anpassningen av statistiksystemet, primärt i form av kravarbete och planering, för att kunna ta emot uppgifter om brottmålsavgöranden från domstolarna. Vidare kommer en framtagen rutin för att hantera och sammanställa information om sammanhållna brott att sjösättas, med anledning av den interimslösning som tagits fram inom RIF för hantering av stora ärenden i brottmålsprocessen. Även internt utvecklingsarbete för att effektivisera arbetet med uttag av mikrodata och statistikbeställningar till forskare och andra aktörer kommer att bedrivas under året.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Samarbetspartner: Rättsväsendets myndigheter.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2019.

Publicering och vidareutveckling av ny statistik över brott och brottsmisstankar i brottmålsprocessen

För att tillvarata den potential som rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) innebär för utvecklingen av kriminalstatistiken, har funktionen för utveckling av rättsstatistiken (Fur) i flera år arbetat för att utveckla nya löpande statistikprodukter, som ska kunna användas för att bättre följa upp rättsväsendets verksamheter. Under 2019 ska funktionen publicera två

statistikprodukter som beskriver brottmålsprocessen från anmälan om brott till beslut om åtal, inklusive balanser och handläggningstider. Vidare ska funktionen slutföra utformningsarbetet av en enklare statistikprodukt som beskriver målsägare vid anmälningar om brott mot person, med en första publicering under året. Funktionen kommer under året även att starta upp ett arbete med att utveckla indikatorer och nyckeltal baserade på de nya produkterna. Samtliga nya produkter baseras på den potential som RIF-arbetets första etapp medgivit, och kommer att vidareutvecklas i takt med att nya etapper färdigställts.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Startår: 2019.

Redovisningsår: Löpande.

Utveckling av ny statistik samt databas för verksamhetsuppföljning i rättsväsendet

I syfte att skapa ett stabilt och effektivt system för produktionen av de nyutvecklade statistikprodukterna och för möjligheten att lämna ut data till forskning, planerar Brå att projektera för utvecklingen av ett nytt statistiksystem, inklusive en lösning för datalagring av statistikens grunduppgifter i de nya RIF-formaten, för produktion samt uttag av statistik och mikrodata. Primärt riktas lösningen mot de nyutvecklade produkterna och de nya dataformaten, men ambitionen är att systemet och datalagret på sikt ska kunna utgöra grunden för all statistikproduktion – av såväl befintliga som nya statistikslag. Arbetet är omfattande och behöver därför sträckas ut flera år i tiden.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter (främst Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten) samt statistikens övriga användare.

Startår: 2019.

Redovisningsår: Flerårigt.

Periodiska undersökningar som genomförs med särskild datainsamling

Produktion och redovisning av Nationella trygghetsundersökningen (NTU)

Den årliga Nationella trygghetsundersökningen (NTU) mäter sedan 2005, genom en omfattande enkätundersökning, utsatthet för olika typer av brott, trygghet, förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av mötet med rättsväsendet. Brå redovisar de centrala resultaten på nationell och regional nivå. I början av 2019 ska myndigheten publicera resultaten från den tolfte under-

sökningsomgången, och under året kommer Brå att förbereda och genomföra den nästföljande datainsamlingen, till NTU 2019, som publiceras under hösten. Under 2019 kommer även särskilda kortanalyser utifrån NTU-materialet att publiceras, och uttag av data och särskilda analyser att tas fram som underlag för andra slags publikationer och presentationer.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens användare.

Startår: Årligen.

Redovisningsår: Årligen.

Politikernas trygghetsundersökning (PTU)

På uppdrag av regeringen ska Brå kartlägga omfattningen av hot, våld och trakasserier som politiskt förtroendevalda har utsatts för under valåret 2018. Förutom utsatthet ska Brå även mäta oro samt konsekvenser av utsatthet. Brå har tidigare genomfört fyra sådana kartläggningar, och resultaten av föreliggande kartläggning ska så långt som möjligt jämföras med tidigare kartläggningar. Insamlingen kommer att genomföras under våren 2019, då cirka 14 000 ledamöter i riksdag, kommunfullmäktige, landstingsfullmäktige och regionfullmäktige ska tillfrågas om utsattheten under valåret 2018. Resultatet av denna insamling ska redovisas i november 2019.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket liksom politiskt förtroendevalda.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2019.

Andra statistiska verksamheter

Statistikservice

En löpande huvuduppgift för Brå, som statistikansvarig myndighet, är att, på begäran av statistikens användare, framställa specialanpassad statistik och mikrodata från de register som ligger till grund för den officiella statistiken och annan statistik. I arbetet med statistikservice ingår dels informationsarbete med att besvara telefon- och epostförfrågningar och att genomföra seminarier för statistikens huvudanvändare, dels att lämna ut mikrodata från Brås statistikregister. Efterfrågan på specialbeställningar är svår att förutse och planera, men har ökat under senare år. Under året kommer arbete att bedrivas för att effektivisera och kvalitetssäkra uttagen av mikrodata till beställare.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Statistikens användare.

Startår: Löpande.

Redovisningsår: Löpande.

Internationellt samarbete

Som statistikansvarig myndighet har Brå ett betydande internationellt engagemang. Brå ansvarar för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik om brott och rättsväsendet. Inom ramen för det internationella samarbetet ansvarar myndigheten även för genomförandet av andra uppdrag, såväl löpande som enskilda, rörande statistik om brott och rättsväsendet, på initiativ från olika internationella organ. Arbetet bedrivs bland annat genom att myndigheten representerar Sverige i arbetsgrupper, främst inom EU, men även inom FN och andra internationella organ, till exempel på hatbrottsområdet, som nationell kontaktpunkt gentemot ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights).

En stor del av rapporteringen om brott till EU och FN baseras på det internationella klassificeringssystemet International Crime Classification System (ICCS) som implementerades som standard under 2017. I syfte att effektivisera och kvalitetssäkra arbetet med att rapportera uppgifter till internationella organ, kommer Brå under 2019 att påbörja ett arbete för att systematiskt översätta ICCS till de två nationella klassificeringssystem (strukturerade lagrum och brottskoder) som används i den officiella kriminalstatistiken.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: EU, FN och andra internationella organ samt Statistiska centralbyrån (SCB).

Startår: Löpande.

Redovisningsår: Löpande.

Analys av statistik om brottsutvecklingen och rättsväsendets verksamhetsresultat

Vid myndighetens statistikverksamhet finns funktionen för analys av statistik om brottsutvecklingen och rättsväsendets verksamhetsresultat (Bov). Funktionen har till uppgift att utifrån befintliga datakällor utföra snabba analyser och beskrivningar av aktuella områden, så kallade kortanalyser. Kortanalyserna kan både vara på övergripande nivå och redogöra för enskilda brottskategorier. Vissa återkommer regelbundet, till exempel kortfattade redogörelser av brottsutvecklingen i Sverige. Två exempel på kortanalyser som Brå kommer att publicera under 2019 är dels en om brott som begås under rättspsykiatrisk vård, dels en som belyser lagföring av unga lagöverträdare under perioden 2001–2016.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, rättsväsendets myndigheter och allmänheten.

Startår: 2019.

Redovisningsår: Löpande under året.

Prognoser över verksamhetsvolymerna i rättsväsendet

Sedan 2008 har Brå, på regeringens uppdrag, arbetat med årliga prognoser över in- och utflödet i rättsväsendets framtida verksamhetsvolym, tillsammans med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården. Brås roll är främst att stödja de övriga myndigheterna i att utveckla prognos- och analysmetoderna och att bidra till att analysmetoderna håller hög kvalitet. Utgångspunkten är att prognoserna ska ge en gemensam och rättvisande bild av flödet i brottmålsprocessens centrala delar. I början av 2019 kommer en rapport med prognoser för perioden 2019–2022 att publiceras. Brå har beredskap för att under 2019 arbeta med kommande års prognoser.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården.

Samarbetspartner: Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården.

Startår: Löpande.

Redovisningsår: 2019.

Produktion av hatbrottsstatistik

I instruktionen för Brå anger regeringen att myndigheten årligen ska ta fram kunskap om hatbrott, och i myndighetens regleringsbrev för 2019 anger regeringen att Brå under året ska fokusera uppgiften på att ta fram statistik över hatbrott, något myndigheten har gjort sedan 2006. Statistiken ska redovisa antalet polisanmälningar med främlingsfientliga/rasistiska och antireligiösa motiv, liksom hatbrott motiverade av gärningspersonens inställning till en persons sexuella läggning eller könsidentitet. Även uppgifter om andelen uppklarade brott samt uppgifter om målsägare och gärningspersoner ingår i statistiken. Dessutom ska Brå redovisa uppgifter från Skolundersökningen om brott (SUB).

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och andra aktörer inom området.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2019.

Socialt utsatta områden, med utgångspunkt i NTU

Brå har tidigare, med utgångspunkt i den Nationella trygghetsundersökningen (NTU), redovisat utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet i socialt utsatta områden. Metoden för NTU reviderades under 2017, och i början av 2018 inrättade Statistiska centralbyrån en ny regional indelning, det vill säga ett nytt sätt att för statistiska ändamål dela in Sverige i mindre områden. Dessa förändringar innebär att det inte längre är möjligt att redovisa uppgifter över brott och trygghet i socialt utsatta områden på samma sätt som tidigare. Mot bakgrund av detta har Brå fått i uppdrag av regeringen att föreslå hur uppgifter över utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet i socialt utsatta områden fortsatt ska kunna tas fram. Inom ramen för uppdraget ska Brå även analysera och vid behov ge förslag på hur redovisningen av brottslighet och trygghet i socialt utsatta områden skulle kunna utvecklas. I arbetet ska Brå inhämta synpunkter från Polismyndigheten och Statistiska centralbyrån.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Förutsättningar för att göra en undersökning om brott mot juridisk person

Genom Nationella trygghetsundersökningen (NTU) går det att få kunskap om omfattningen och utvecklingen av brott mot privatpersoner. Av samtliga anmälda brott är det dock bara ungefär 40 procent som täcks in av någon av de brottstyper som efterfrågas i NTU, bland annat därför att NTU inte mäter brott mot juridisk person. Brå identifierar följaktligen ett behov av mer kunskap om sådana brott, till exempel om hur vanliga de är och vilka typer av brott som är vanligast.

Brå kommer därför under 2019 att undersöka förutsättningarna för att genomföra en statistisk undersökning om juridiska personers utsatthet för brott. Projektet ska resultera i ett underlag för att kunna fatta beslut om huruvida undersökningen är möjlig att genomföra i framtiden.

Initiativ: Brå.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2019.

Forskningsverksamheten

I detta avsnitt presenteras Brås forskningsverksamhet, utifrån forskningens inriktning och huvudsakliga målgrupper. Verksamheten återges under rubrikerna *Brottsligheten, Polis- och åklagarverksamhet, Senare led i rättskedjan,*

samt *Andra och övergripande områden*. Utöver dessa lyfts även projekt fram under rubriken *Internationell och EU-finansierad verksamhet*.

Brottsligheten

Utvecklingen av utsatthet för sexualbrott

Antalet polisanmälda sexualbrott har ökat i stort sett kontinuerligt under de senaste decennierna. Sedan fyra år tillbaka har även den självrapporterade utsattheten för sexualbrott ökat, enligt Nationella trygghetsundersökningen. Det finns flera faktorer som kan ha påverkat utvecklingen av de anmälda respektive självrapporterade brotten, såsom benägenheten att anmäla och rapportera om sexualbrott, lagstiftningens utformning och den faktiska utsattheten. Mot denna bakgrund har Brå fått i uppdrag av regeringen att genomföra en fördjupad studie för att belysa orsakerna till ökningarna i sexualbrottsligheten sedan 2005. Utifrån data om upplevd utsatthet och anmälda brott ska Brå bland annat analysera om ökningarna gäller särskilda sexualbrottstyper, tillvägagångssätt, situationer eller utsatta personer.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2019.

Antisemitiska hatbrott

Genom historien har den judiska minoriteten fått utstå omfattande diskriminering och förföljelser, i Sverige och i andra länder. Judars och judiska församlingars utsatthet för antisemitiska handlingar tar sig bland annat uttryck genom hot, hets mot folkgrupp och ärekränkning. Mot denna bakgrund har Brå fått i uppdrag av regeringen att göra en fördjupad studie av den antisemitiska hatbrottslighetens karaktär med fokus på gärningspersonerna. Med utgångspunkt i polisanmälningar med identifierat hatbrottsmotiv och intervjuer med brottsutsatta ska Brå bland annat belysa i vilka kontexter som antisemitiska hatbrott begås i Sverige, vilka typer av brottsliga handlingar det rör sig om, hur brottsligheten kan upplevas av de utsatta, och vilka gärningspersonerna är med avseende på bland annat kön och ålder. I uppdraget ska Brå också inhämta kunskap och erfarenheter från relevanta organisationer inom både det civila samhället och berörda myndigheter.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2017.

Redovisningsår: 2019.

Penningtvättsbrott

År 2014 trädde den nya lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott i kraft. Lagen kom att ersätta de tidigare reglerna om penninghäleri och penninghäleriförseelse. Brå genomför en studie om penningtvättsbrott, i samverkan med Samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. I studien undersöker Brå hur ärenden och misstänkta personer fångas upp respektive filtreras bort i rättskedjan, vilka ärenden och personer det handlar om, liksom vilka faktorer (tidigare i kontrollkedjan) som varit avgörande för att det ska bli en fällande dom. Studien ska även ge en samlad bild av hur lagen om penningtvätts- och näringspenningtvättsbrott har tillämpats. Den baseras på registerkörningar, nätverksanalys, aktgenomgång och intervjuer.

Initiativ: Samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och Brå.

Målgrupp: Regeringen, rättsväsendet och kontrollmyndigheter samt övriga aktörer som ingår i arbetet med att upptäcka och motverka penningtvätt.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2019.

Skjutningar i kriminella miljöer

De senaste tio åren har antalet skjutningar (och även fallen av dödligt våld i kriminella konflikter) ökat. Brå har i tidigare publikationer kartlagt det dödliga våldets utveckling utifrån statistiska indikatorer och intervjuer med poliser om deras erfarenheter. Det har dock hittills saknats empiriskt underlag som baserats på direkt inblandade personers kunskap och erfarenheter. Mot bakgrund av detta har Brå initierat en studie med syfte att fördjupa kunskapen om skjutningar, illegala vapen och konflikter i vissa kriminella miljöer, genom att intervjua personer som varit inblandade i skjutningar.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten, Kriminalvården och avhopparverksamheter.

Startår: 2017.

Redovisningsår: 2019.

Det dödliga våldets utveckling fram till 2017

Dödligt våld är en brottstyp som får stor uppmärksamhet, i Sverige liksom i andra länder. Brottstypen har också en särskild relevans i den kriminologiska forskningen och är central vid studier av brottsutvecklingen. Brå har under lång tid genomfört upprepade datainsamlingar och analyser för att beskriva det dödliga våldets struktur och utveckling i Sverige. Det innebär att Brå i dag har tillgång till jämförbara uppgifter om det dödliga våldets karaktär

från 1990 till 2013. För att kunna fortsätta följa utvecklingen av denna centrala brottstyp genomför Brå en ny datainsamling för att analysera utvecklingen under åren 2014–2017.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2017.

Redovisningsår: 2019.

*Kunskaps- och forskningsöversikt över
brottslighet bland personer med utrikes bakgrund*

Det finns en allt större efterfrågan på kunskap som rör brottslighet bland personer med utrikes bakgrund. Intresset kommer från flera olika håll, bland annat politiker, media och allmänheten. Brå har länge bedömt att den forskning som finns på området är tillräcklig, men efterfrågan på nytt underlag har ökat de senaste åren. Brå bedömer därför att det finns ett behov av att sammanställa en kunskaps- och forskningsöversikt kring den forskning och statistik som publicerats på området. Det huvudsakliga syftet med forskningsöversikten är att ge en systematisk bild av den befintliga forskningen på området och dess resultat, samt att identifiera eventuella kunskapsluckor.

Initiativtagare: Brå.

Målgrupp: Brå, regeringen, rättsväsendets myndigheter, forskare samt allmänheten.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2019.

Utsatthet för brott på asylboenden

För att säkra allas rätt till trygghet, har staten ett särskilt ansvar för att också dess asylboenden erbjuder en trygg miljö. Att asylboenden är trygga att vistas på är viktigt även för de asylsökandes tilltro till det svenska samhället och rättssystemet. Syftet med projektet är att beskriva hur brottsutsattheten på asylboenden ser ut, att undersöka om det finns grupper på asylboenden som kan vara särskilt sårbara och att belysa eventuella svårigheter för rättsväsendet med att upptäcka och utreda brott på asylboenden. Målet med studien är att ta fram ett kunskapsunderlag för det brottsförebyggande arbetet och för de aktörer som arbetar med att utreda och lagföra brottsligheten.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Regeringen, Migrationsverket, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Registrerade misstankar om brott bland personer med inrikes respektive utrikes bakgrund

Brå har tidigare genomfört studier om brott bland personer med inrikes respektive utrikes bakgrund. Den senast publicerade studien, från 2005, rörde en period som ligger förhållandevis långt bak i tiden (1997–2001). Mot bakgrund av detta kommer Brå att initiera ett projekt med huvudsyftet att undersöka andelen registrerade brottsmisstänkta i befolkningen, bland personer med inrikes respektive utrikes bakgrund. Projektet kommer också att beskriva utvecklingen över tid.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets aktörer och andra med intresse för frågan.

Startår: 2019

Redovisningsår: 2021

Polis- och åklagarverksamhet

Sammanställning över polisforskningen i Sverige

På regeringens uppdrag publicerade Brå i oktober 2018 en sammanställning över publicerad polisforskning i Sverige 2010–2017. Sammanställningen är ett första steg i att på ett mer strukturerat sätt fånga in den forskning som bedrivs om svensk polis och svensk polisverksamhet. Brå har även i uppdrag av regeringen att kontinuerligt uppdatera sammanställningen med tillkommande polisforskning. I det fortsatta arbetet med att uppdatera och tillgängliggöra svensk polisforskning avser Brå att fortsätta samarbetet med Polismyndighetens bibliotek och kunskapstjänst.

Initiativtagare: Regeringen.

Målgrupp: Polismyndigheten, regeringen och polisutbildningarna.

Startår: 2018.

Redovisningsår: Löpande.

Uppföljning av straffbestämmelsen om kränkande fotografering

Brottet kränkande fotografering infördes genom lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2013. I propositionen som föregick lagändringen (prop. 2012/2013:69) angavs att det efter några år bör göras en uppföljning av hur bestämmelsen kommit att tillämpas, och i regleringsbrevet för 2018 fick Brå i uppdrag att följa upp implementeringen den nya lagen. Syftet med uppdraget är att ge regeringen ett strategiskt kunskapsunderlag för att bedöma om lagen behöver ses över. Brå ska bland annat undersöka inflödet av anmälningar om kränkande fotografering och studera vad som utmärker de anmälningar som blir utredda och överlämnade till åklagare. Ett urval domar och förundersök-

ningar studeras, och för att ytterligare belysa tillämpningen av lagen genomför Brå intervjuer med poliser, åklagare och domare med relevant erfarenhet.

Initiativtagare: Regeringen.

Målgrupper: Regeringen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och tingsrätter.

Startår: 2018.

Slutår: 2019.

Rättsväsendets hantering av våldtäktsbrott från anmälan till dom

Våldtäkter är integritetskränkande brott som kan få stora konsekvenser för den drabbade. Samtidigt är det brott som kan vara svåra att utreda, eftersom det inte är ovanligt att ord står mot ord och övrig bevisning saknas. Det är centralt att rättsväsendet ständigt utvecklar sina arbetsmetoder för att stärka sin förmåga att klara upp dessa brott. Brå har därför fått i uppdrag av regeringen att belysa rättsväsendets hantering av våldtäktsbrott från anmälan till dom. Det primära tillvägagångssättet för Brås studie är att följa ett urval våldtäktsanmälningar genom rättskedjan. Avsikten är att analysera vad som utmärker de ärenden som i olika faser inte går vidare i rättskedjan, bedöma vilka förutsättningar som finns att klara upp de anmälda brotten, identifiera svårigheter och framgångsfaktorer samt ge förslag på hur rättsväsendets hantering av våldtäktsbrott skulle kunna förbättras. I genomförandet av uppdraget kommer Brå också att beakta slutsatserna om rättsväsendets hantering av sexualbrott i betänkandet Ett starkare skydd för den sexuella integriteten (SOU 2016:60).

Initiativtagare: Regeringen.

Målgrupper: Regeringen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2018.

Slutår: 2019.

Utvärdering av försöksverksamheten med ett snabbförfarande i brottmål

Regeringen har gett i uppdrag till ett flertal myndigheter inom rättsväsendet att förbereda och genomföra en försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål. Syftet med uppdraget är att begångna brott kan lagföras snabbt och effektivt, utan att rättssäkerhet eller kvalitet får stå tillbaka. Brå har fått i uppdrag att följa och utvärdera delar av försöksverksamheten. I regleringsbrevet för 2019 fick Brå i tillägg att även följa och utvärdera den utvidgade försöksverksamheten av snabbförfarande i brottmål gällande unga lagöverträdare över 18 år. I Brås uppdrag ingår bland annat att belysa hur myndigheternas arbete har bedrivits samt hur handläggningstider, lagföring och myndigheternas övriga verksamhet har utvecklats. Syftet med utvärderingen är att utgöra underlag för regeringens överväganden om hur en fortsatt ordning för snabbare lagföring bör vara utformad. Utvärderingen genom-

förs med hjälp av statistik, intervjuer, observationer och dokumentation av projektet.

Initiativtagare: Regeringen.

Målgrupper: Regeringen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården, Domstolsverket och tingsrätter.

Samarbetspartner: Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården, Domstolsverket samt Attunda respektive Solna tingsrätt.

Startår: 2018.

Slutår: 2020, med en delredovisning 2019.

Södertäljesatsningen

Brå genomför en fallstudie av Södertäljesatsningen, en myndighetsgemensam insats mot organiserad brottslighet i Södertälje, i syfte att beskriva, analysera och följa upp genomförandet och resultatet av insatsen samt beskriva hur den uppkom. Studien baseras bland annat på intervjuer, deltagande observationer och NTU-data. Genom att studera hur samverkan sker på de olika nivåerna och hur myndigheterna arbetar för att uppfylla både sina respektive mål och ett gemensamt övergripande mål, kan hinder och möjligheter identifieras. Inom ramen för fallstudien bidrar Brå även med metodstöd, till exempel genom utformning och utveckling av en uppföljningsmall för utvärdering av de ärenden som ingår i Södertäljesatsningen.

Initiativ: Polismyndigheten och Brå.

Målgrupper: Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Kriminalvården, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen samt kommuner.

Samarbetspartner: Rättsväsendets myndigheter samt kontrollmyndigheter och förvaltningar som ingår i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet.

Startår: 2011.

Redovisningsår: 2019.

Kroppsburna kameror

Under våren 2018 utrustades poliser inom ramen för pilotverksamheten Mareld med en ny form av kroppsburna kameror. Mareld är en numerär och teknisk resursförstärkning i bostadsområden som polisen har kategoriserat som särskilt utsatta. Brå ska utvärdera pilotverksamheten genom att belysa hur införandet av kroppsburna kameror inverkar på polisens interaktion med medborgarna i dessa områden. Brå ska bland annat undersöka om de kroppsburna kamerorna påverkar polisens utsatthet för hot och våld i tjäns-

ten samt om införandet av den nya kamerautrustningen inverkar på användningen av vålds- och tvångsåtgärder. Vidare ska Brå också redogöra för hur ljud- och bildupptagningarna hanteras som bevismaterial inom rättskedjan. Utvärderingen baseras primärt på enkätmätningar, intervjuer, kameramaterial och dokument från polis- och rättsväsendet.

Initiativ: Polismyndigheten och Brå.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket.

Startår: 2017.

Redovisningsår: 2020.

Förläggning av arbetstid inom Polismyndigheten

Frågan om arbetstidens förläggning har varit en knäckfråga för polisen under lång tid. En rad rapporter, både interna och externa, har pekat på att arbetstiden i Polismyndigheten inte är tillräckligt anpassad till verksamhetens behov. I januari 2018 enades Polismyndigheten och Polisförbundet om att pröva en ny modell för schemaläggning inom ingripandeverksamheten, i syfte att bättre anpassa arbetstiden till verksamhetens behov. Den nya modellen prövas i åtta lokalpolisområden med start under hösten 2018. Brå ska genomföra en utvärdering av försöksverksamheten. Syftet är att undersöka om den nya modellen för schemaläggning leder till att arbetstiden blir bättre anpassad till verksamhetens behov samt leder till förbättrade verksamhetsresultat samtidigt som arbetsmiljön är god. Utvärderingen genomförs med hjälp av bland annat statistik, intervjuer samt dokumentation av projektet.

Initiativtagare: Polismyndigheten och Brå.

Målgrupp: Polismyndigheten, regeringen och allmänheten.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2020.

Skrift om fasmodellen

I samband med seminarier som Brå höll tillsammans med polisen i Västra Götaland och Göteborgs stad 2014 formulerades en modell, den så kallade fasmodellen (tidigare kallad fasteorin). Modellen utgör ett verktyg för att kunna planera och kommunicera långsiktiga insatser mot problem i socialt utsatta områden. I takt med att fler och fler polisområden (och vissa kommuner) börjat använda modellen har den tillämpats och tolkats på lite olika sätt. Mot bakgrund av detta ska Brå vidareutveckla fasmodellen och göra den mer lättillgänglig och användarvänlig. Vidareutvecklingen ska ske genom insamlande av erfarenheter, genomgång av tidigare forskning samt interna och externa seminarier. Slutprodukten ska bli en skrift som beskriver fasmodellen och ger vägledning till hur den kan användas.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, kommuner samt de myndigheter som ingår i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2019.

Senare led i rättskedjan

Utvärdering av inslussningsprogram

Kriminalvården fick i april 2018 i uppdrag av regeringen att förbereda och inrätta en försöksverksamhet med inslussningsprogram (Ju2018/02430/KRIM). I regleringsbrevet för 2019 fick Brå i uppdrag att utvärdera denna försöksverksamhet. Inom ramen för utvärderingen ska Brå redovisa hur och i vilken omfattning försöksverksamheten har bedrivits. I uppdraget ingår även att redogöra för om, och i så fall hur, förutsättningarna för samverkan på individnivå har förändrats, samt vilka skillnader i förhållande till ordinarie strukturer som bedöms utgöra nyckelfaktorer i detta sammanhang.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Kriminalvården, kommuner och aktörer inom civilsamhället.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Andra och övergripande områden

Grov kvinnofridskränkning

Lagstiftningen om grov kvinnofridskränkning infördes 1998, för att stärka det straffrättsliga skyddet för kvinnor som utsätts för systematiska övergrepp av sin nuvarande eller tidigare partner. Fram till 2008 ökade antalet anmälda, uppklarade och lagförda sådana brott kontinuerligt, för att därefter minska. Mot denna bakgrund har Brå fått i uppdrag av regeringen att studera utvecklingen av grov kvinnofridskränkning och analysera varför antalet minskat. I möjligaste mån ska Brå även analysera utvecklingen av grov fridskränkning, liksom dess orsaker. I uppdraget ingår också att analysera hur strafftiderna för dessa brott utvecklats sedan straffskärpningen 2013. Brås analyser bygger på registerdata, polisanmälningar och intervjuer med aktörer inom rättsväsendet.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten samt Domstolsverket.

Startår: 2017.

Redovisningsår: 2019.

Tystnadskulturer

Att allmänheten samarbetar med rättsväsendet, lämnar upplysningar och vittnar är en förutsättning för en väl fungerande rättsprocess. Rättsväsendet lyfter fram att det har blivit svårare att få personer att vittna, och det talas om tystnadskulturer i delar av befolkningen. Brå har i tidigare studier också visat att tystnadskulturer hos målsägare och vittnen är en större utmaning för rättsväsendet än otillåten påverkan mot myndighetspersoner. Mot bakgrund av detta har Brå fått i uppdrag av regeringen att studera fenomenet tystnadskultur och brottet övergrepp i rättssak. Brå ska belysa mekanismerna bakom att tystnadskulturer uppstår och upprätthålls i exempelvis socialt utsatta områden och inom organiserad brottslighet, samt vid relations- och hedersvåld. Brå ska även, utifrån nationell och internationell kunskap, lämna förslag på hur tystnadskulturer och övergrepp i rättssak skulle kunna motverkas. Studien baseras bland annat på en genomgång av förundersökningar, intervjuer och en enkätundersökning.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen och rättsväsendets myndigheter.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2019.

Internationell och EU-finansierad verksamhet

The Stockholm Criminology Symposium

På uppdrag av regeringen ansvarar Brå för genomförandet av The Stockholm Criminology Symposium, som årligen tar emot runt 500 deltagare. I år kommer symposiet att genomföras den 10–12 juni. Brå ansvarar även för prisceremonin för The Stockholm Prize in Criminology. Vinnare av 2019 års pris är dels Ruth Dreifuss, Schweiz' tidigare inrikesminister och förbunds-president, dels den amerikanska professorn Peter Reuter. Enligt juryns motivering får de priset för sitt pionjärarbete som väsentligt har förbättrat behandlingen av narkotikamissbruk. Deras arbete ligger även till grund för årets huvudtema för symposiet: *research-guided drug policies*.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupper: Forskare, beslutsfattare samt praktiker inom området kriminologi eller för temat närliggande områden, inom rättsväsendet, regeringskanslier, organisationer och institut, såväl i Sverige som i andra länder.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2019.

PROTON

Med EU-medel (Horizon 2020) genomför ett stort antal universitet, institutioner och företag ett treårigt forskningsprojekt där syftet är att ta fram ett it-baserat modelleringsystem för att förebygga organiserad brottslighet och terrorism. Modelleringsystemet ska bland annat användas för att simulera vad som händer med organiserad brottslighet och terrorism vid olika samhälleliga och miljömässiga förändringar samt vid olika policybetonade åtgärder. Särskilt betonas systemet för att motverka rekrytering. I projektet ingår olika steg för att ta fram modelleringsystemet. Grundläggande är att undersöka de faktorer av social, psykologisk och ekonomisk natur som påverkar uppkomsten av organiserad brottslighet och terrornätverk. Det gäller också betydelsen av internet och sociala medier samt ekonomisk ojämlikhet. Vidare undersöks uppkomsten av kriminella karriärer.

Brå tillhör den så kallade policygruppen i projektet, där andra aktörer bland annat är UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime), EUCPN (European Crime Prevention Network), Europol och WODC (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum). Uppgiften är att bedöma de resultat som kommer fram i de olika stegen i projektet. Det gäller både den bakomliggande forskning som bedrivs och själva modelleringsystemet. Brås insatser består av seminarier där relevanta myndigheter bjuds in.

Initiativ: Università Cattolica del Sacro Cuore, Transcrime i Milano och The Hebrew University of Jerusalem.

Målgrupper: Regeringen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och kommuner.

Startår: 2016.

Redovisningsår: 2019.

Verksamheten för kunskapsstöd

I detta avsnitt presenteras verksamheten för kunskapsstöd, som omfattar två olika områden: brottsförebyggande arbete samt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Verksamheterna har i uppdrag att stödja och bidra till utveckling av respektive område, genom att samordna relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå samt genom att samla in, bearbeta och sprida kunskap. Verksamheterna utför sitt uppdrag genom bland annat kunskapssammanställningar, utbildningar, seminarier och besök. Målgrupper är, utöver regeringen och myndigheter i rättsväsendet, aktörer på nationell, regional och lokal nivå som arbetar med dessa frågor. Verksamheterna återges under rubrikerna *Utveckling av brottsförebyggande arbete* och *Stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism*.

Utveckling av brottsförebyggande arbete

Verksamheten för att utveckla det brottsförebyggande arbetet samordnar, utvecklar och sprider kunskap, fördelar ekonomiskt stöd och ger kvalificerat metodstöd till brottsförebyggande aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Syftet med verksamheten är att bidra till att de berörda aktörerna ska kunna bedriva, stödja och utveckla ett effektivt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete utifrån sina förutsättningar.

Brås brottsförebyggande verksamhet kommer under 2019 att fokusera på hur det brottsförebyggande arbetet kan organiseras och på att öka de lokala aktörernas förmåga att förebygga lokala brottsproblem, inklusive rädsla för brott. Sammantaget kommer Brå att arbeta för att prioriteringen och samordningen av det brottsförebyggande arbetet ska öka på samtliga samhällsnivåer och bidra till utveckling och förnyelse av det brottsförebyggande arbetet.

Den brottsförebyggande verksamheten vid Brå förstärktes när regeringen 2017 presenterade ett nytt nationellt brottsförebyggande program, *Tillsammans mot brott*. Programmet omfattar övergripande inriktningar och prioriteringar för det brottsförebyggande arbetet i Sverige och syftar till att skapa förutsättningar för ett långsiktigt och strukturerat brottsförebyggande arbete i samhället. Det syftar också till att stimulera och entusiasmera fler aktörer till att arbeta brottsförebyggande. Samtidigt gav regeringen Brå i uppdrag att utveckla det nationella stödet till och samordningen av brottsförebyggande arbete. Mycket av det arbete som bedrivs, och som beskrivs nedan, utgår därmed från nämnda program och uppdrag.

Strategisk utveckling av det brottsförebyggande arbetet

Viktiga komponenter och utgångspunkter för Brås arbete med att stärka och utveckla brottsförebyggande arbete är systematisk omvärldsbevakning, identifiering av angelägna utvecklingsområden och metodutveckling. Inom ramen för omvärldsbevakningen samlar Brå in kunskapsbaserad, beprövad eller utvärderad brottsförebyggande verksamhet från olika sektorer i samhället samt forsknings- och utvecklingsprojekt som drivs både nationellt och internationellt. Den information som myndigheten fångar upp bidrar även med underlag till övrig verksamhet vid Brå.

Enligt tidigare nämnda uppdrag från regeringen ska Brå årligen ta fram en rapport om hur det brottsförebyggande arbetet har bedrivits och utvecklats samt peka på utvecklingsbehov. Beskrivningen ska avse såväl myndighetens eget arbete som det brottsförebyggande arbetet på lokal, regional och nationell nivå. I det strukturerade arbetet med att sammanställa rapporten ingår dels flera enkätundersökningar och kvalitativa undersökningar, dels inhämtande av erfarenheter från utvecklingsprojekt på Brå, från arbete med länsstyrelserna samt från de utvärderingar som beviljats ekonomiskt stöd från Brå. Från och med 2019 kommer även arbetet med en nationell nätverksstruktur

(utvecklas längre fram i kapitlet) att bidra med inspel till årliga rapporten. Baserat på identifierade behov i den årliga rapporten kan Brå sedan rikta kunskapsstöd till berörda aktörer.

För att vidare bidra till den strategiska utvecklingen av det lokala brottsförebyggande arbetet fördelar Brå årligen både ekonomiskt och riktat stöd. Det riktade stödet ger myndigheten till bland annat nätverk för situationell prevention. När det gäller det ekonomiska stödet fokuserar Brå på uppföljningar och utvärderingar av lokal brottsförebyggande verksamhet som utgår från en tydlig problembild. Till det ekonomiska stödet knyts ett tätt metodstöd, där de aktörer som tilldelats medel får kontinuerlig återkoppling kring arbetet, hur det kan förstärkas eller utvecklas. Brå arbetar även med att sprida de resultat och slutrapporter som inkommer under året och bidrar därigenom till att utveckla det brottsförebyggande arbetet generellt i landet.

Målgrupper: Regeringen samt nationella, regionala och lokala brottsförebyggande aktörer.

Nationell nätverksstruktur

Brå har i uppdrag att stödja och utveckla en nationell nätverksstruktur, som i första hand ska bidra till ökad samverkan mellan myndigheter och vara ett forum för att gemensamt omhänderta nya brottsfenomen som kräver koordinerade insatser. Nätverksstrukturen ska därmed bidra till såväl erfarenhets- och kunskapsutbyte som samordning, samt ha förmåga att identifiera problemområden och bidra med lösningar. Utöver myndigheter kan även andra relevanta aktörer, som civilsamhälle och näringsliv, engageras utifrån behov.

Arbetet med en nationell nätverksstruktur kommer att skifta i form över tid och kunna knytas till olika insatser och ämnesområden. Arbetet kommer således alltid att vara under utveckling. Under 2019 kommer Brå att arbeta för att strukturera arbetet och koppla det till myndighetens generella uppdrag att identifiera angelägna utvecklingsområden, den systematiska omvärldsbevakningen och den årliga rapporten om brottsförebyggande arbete.

Brå har inrättat ett nationellt kärnnätverk i vilket representanter för Brå, Polismyndigheten, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och länsstyrelserna ingår. Nätverket kommer under 2019 att fokusera på att identifiera angelägna samverkansområden, säkerställa riktning och driv i åtaganden samt att skapa en samstämmighet och samordning i det regionala stödet som ges av länsstyrelserna och regionerna inom Polismyndigheten.

Utöver kärnnätverket kommer Brå under 2019 att undersöka möjligheterna till att inrätta olika operativa nätverk, kopplade till specifika frågor eller områden. Bland annat kommer Brå att ta initiativ till ett nätverk med nationella myndigheter för att stödja arbetet med unga lagöverträdare och personer som vill

lämna kriminella miljöer, samt undersöka möjligheterna för att skapa ett nätverk som kan stödja lokalt näringsliv att bidra i det brottsförebyggande arbetet.

Under 2019 kommer Brå även att anordna en seminariedag för berörda nationella myndigheter, för att öka deras medvetenhet om varandras arbete och skapa samverkansforum mellan dem.

Målgrupper: Myndigheter som berörs av det nationella brottsförebyggande programmet.

Samarbetspartner: Polismyndigheten, Sveriges Kommuner och Landsting samt länsstyrelserna.

Stöd till det regionala brottsförebyggande arbetet

Länsstyrelserna har i uppdrag från regeringen att inrätta regionala samordnare i syfte att stödja utvecklingen av ett kunskapsbaserat och effektivt brottsförebyggande arbete på regional och lokal nivå. Enligt regeringsuppdraget ska Brå bistå länsstyrelserna i detta arbete. Därutöver förväntas Polismyndigheten att under 2019 tillsätta brottsförebyggande samordnare vid varje region, vilka ska införlivas i strukturen.

Brås stöd till det regionala brottsförebyggande arbetet kommer under 2019 att vara inriktat på hur brottsförebyggande arbete kan organiseras utifrån lokala förutsättningar. Brå ska medverka till att de regionala samordnarna får del av kunskap och erfarenheter, från bland annat Brås metodstöd i typkommuner och EST-arbetet (ett utvecklingsarbete som bedrivits i socialt utsatta område). Ett exempel är en så kallad coachning, där Brå ger ett fördjupat metodstöd till länsstyrelsesamordnarna, i syfte att öka deras förmåga att ge metodstöd till den lokala nivån att arbeta kunskapsbaserat.

Målgrupper: Länsstyrelserna.

Samarbetspartner: Polismyndigheten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Stöd till brottsförebyggande arbete på lokal nivå

Som tidigare nämnt har länsstyrelserna i uppgift att stödja det brottsförebyggande arbetet på lokal nivå, och Brå ska stötta länsstyrelserna i det arbetet. Brå behöver dock ha en fortsatt anknytning till den lokala nivån för att dels kunna se och inhämta behov, dels kunna kanalisera och utveckla sina metodstödande kunskaper. Under 2019 kommer Brå därför att genomföra en serie besök i kommuner och lokala brottsförebyggande råd.

Som en del i att utveckla konkret stöd till brottsförebyggande aktörer kan två pågående projekt under 2019 nämnas. Projekten är av olika karaktär, men båda syftar till metodutveckling av lokalt brottsförebyggande arbete.

I det ena projektet stödjer Brå sedan 2018 genomförandet av pilotprojektet *Sluta skjut!* i Malmö. Arbetet bygger på samverkansmetoden *group violence intervention*, som är framtagen vid John Jay College i New York och syftar till att minska dödligt gängrelaterat våld. Under året ska Brå bidra till att erfarenheter från projektet i Malmö sprids och tillvaratas på nationell nivå.

Det andra projektet handlar om att utveckla en bok om lokalt brottsförebyggande arbete som Brå har tagit fram i samarbete med Polismyndigheten och SKL. Boken har fått en stor spridning, och för att förstärka dess användbarhet ytterligare ska Brå, tillsammans med Polismyndigheten och SKL, under 2019 arbeta för att utveckla metodstödet till ett digitalt verktyg. Under 2019 kommer Brå även att påbörja ett arbete med att fördjupa den del i stödet som berör kartläggning av lokal problembild, då det finns en stor efterfrågan på det.

Målgrupper: Lokala, regionala och nationella brottsförebyggande aktörer.

Samarbetspartner: Länsstyrelserna, relevanta lokala brottsförebyggande aktörer och John Jay College.

Utbildning i brottsförebyggande arbete

Enligt regeringens uppdrag ska Brå utveckla, sprida och förvalta grundläggande utbildning i brottsförebyggande arbete. Utbildningen ska bidra till att höja kunskapsnivån och till att underlätta samordningen hos brottsförebyggande aktörer, som kommunala samordnare och kommunpoliserna samt andra brottsförebyggande aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Sedan 2017 har Brå tillhandahållit en webbaserad basutbildning. Under 2019 kommer Brå att komplettera utbildningen med en påbyggnadsutbildning. Utöver det kommer även en informationsinsats riktad till lokala politiker att genomföras, med fokus på vad en politiker behöver veta för att kunna ”beställa” brottsförebyggande arbete.

Målgrupper: Lokala och regionala brottsförebyggande aktörer.

Spridning av god praktik

Brå verkar för att stimulera och stödja utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet i hela landet genom flera kommunikationskanaler. Kunskapen sprids både skriftligt och muntligt, via till exempel webben, konferenser, nätverksträffar, webinarier, Almedalen och möten med länsstyrelsernas samordnare. Under 2019 fokuserar Brå spridningen av god praktik på hur det brottsförebyggande arbetet kan organiseras. I texten som följer nämns några exempel på kunskapsspridning som Brå kommer att fokusera på under året.

En viktig kanal för att föra ut kunskap och goda exempel är sidan Förebygga brott, på Brås webbplats. Där beskriver Brå också pågående projekt och annat aktuellt. En ingång till Förebygga brott går via den grupp för lokala brottsförebyggande aktörer som Brå skapat i ett digitalt, socialt forum.

Under 2019 ska Brå fortsätta att stimulera arbetet i gruppen och främja kunskapsutbytet mellan medlemmarna.

Ett annat viktigt forum för Brås kunskapsspridning om lokalt brottsförebyggande arbete är den årligen återkommande nationella konferensen *Råd för framtiden*. Syftet med konferensen är att ge lokala brottsförebyggande aktörer kunskap att ta initiativ till, besluta om, implementera och utveckla aktiviteter som minskar antalet brott och rädslan för brott. Årets konferens kommer att genomföras i samarbete med Göteborgs stad, och temat är *Samverkan – ett medel inte ett mål*. Parallellt med att den genomförs, inleder Brå även förberedelserna inför 2020 års Råd för framtiden.

Sedan 2016 har Brå, tillsammans med flera aktörer, stöttat ett utvecklingsarbete i sju kommuner med socialt utsatta områden. Arbetet har utgått från Örebro universitets handbok *Effektiv samordning för trygghet (EST)* och avslutades 2018 med en utvärdering som sammanfattar erfarenheterna. Under 2019 kommer Brå att arbeta för att sprida resultatet av pilotprojektet, främst till länsstyrelsernas brottsförebyggande samordnare.

Varje år anordnar EU:s brottsförebyggande nätverk (EUCPN) en tävling om det bästa lokala brottsförebyggande projektet i EU, European Crime Prevention Awards (ECPA). EU:s ordförandeland arrangerar den europeiska finalen samt sätter temat för det aktuella året. Syftet med tävlingen är att ge internationell spridning åt framgångsrikt brottsförebyggande arbete. I Sverige är det Brå som, på uppdrag av Justitiedepartementet, nominerar det svenska bidraget till tävlingen. Detta sker oftast i form av en nationell uttagningstävling, eftersom syftet utöver att nominera ett bidrag också är att uppmärksamma ett aktuellt tema och fördjupa berörda aktörers kunskap.

Målgrupper: Brottsförebyggande aktörer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Samarbetspartner: Bland annat Polismyndigheten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism

Vid Brå finns sedan den 1 januari 2018 Center mot våldsbejakande extremism (CVE). Genom centret ska Brå samla och sprida kunskap, stärka samordning och ge stöd till yrkesverksamma i förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Verksamheten ska utgå från kriminalpolitiska utgångspunkter, och riktar sig till både nationell, regional och lokal nivå. Syftet är att förstärka och få mer långsiktighet i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

Uppdraget regleras i instruktionen för Brå, utifrån följande fyra huvuduppgifter:

- Främja utvecklingen av det förebyggande arbetet på nationell, regional och lokal nivå.
- Verka för en högre grad av samordning och effektivitet i det förebyggande arbetet.
- Ge behovsanpassat stöd till kommuner, myndigheter och andra aktörer som i sin verksamhet hanterar frågor om våldsbejakande extremism.
- Samla och sprida kunskap om förebyggande av våldsbejakande extremism baserad på forskning och beprövad erfarenhet, samt verka för en kunskapsbaserad praktik.

Under 2018 har myndigheten byggt upp grundläggande verksamhet mot våldsbejakande extremism och under 2019 fortsätter arbetet med att utveckla centrets verksamhet.

Kunskapsinhämtning

Brå ska samla in och sammanställa kvalitetssäkrad kunskap, utifrån befintlig forskning och beprövad erfarenhet, om arbete mot våldsbejakande extremism. Syftet med kunskapsinhämtningen är att tillhandahålla kvalitetssäkrad kunskap om våldsbejakande extremism, för att stärka det förebyggande arbetet på lokal, regional och nationell nivå. För att löpande kunna följa kunskapsutvecklingen är en systematisk omvärldsbevakning en viktig utgångspunkt. Under 2019 kommer myndigheten att fortsätta arbetet med att forma strukturerna för omvärldsbevakningen.

Den forskning och praktiska kunskap inom relevanta sakområden som CVE samlar in, sammanställer centret och sprider i olika format. Under 2019 ska myndigheten bland annat göra kunskapsammansättningar om extremistmiljöer. Vidare ska Brå genom CVE under året även påbörja arbetet med att ta fram en nationell årlig rapport om våldsbejakande extremism.

Våldsbejakande extremism är en nationell fråga med starka internationella kopplingar. Därför behöver myndigheten kunskap om utvecklingen av våldsbejakande extremism internationellt, samt om andra länders förebyggande arbete. CVE kommer att arbeta för att utveckla och stärka samarbete med andra länder, framför allt inom EU men i viss utsträckning även med FN-organisationer med kunskap och erfarenhet på området.

Målgrupper: Myndigheter, kommuner samt yrkesverksamma på lokal nivå.

Samarbetspartner: Myndigheter, Sveriges Kommuner och landsting (SKL), yrkesverksamma på lokal nivå samt forskarsamhället.

Kunskapsspridning

En uppgift för verksamheten är att bidra till att sprida information, kunskap och öka förståelsen för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Detta gör CVE genom att behovsanpassa den framtagna kunskapen

och omsätta den i olika former av kunskapsmaterial och utbildningsinsatser. Syftet är att höja kompetensnivån hos framför allt lokala aktörer om hur man kan bedriva det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

För att nå yrkesverksamma i alla kommuner och regioner kommer CVE under 2019 att börja utveckla ett antal olika utbildningar. Det handlar bland annat om en basutbildning i förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism och om webbaserade utbildningar. Vidare planerar myndigheten att genomföra en årlig konferens för yrkesverksamma.

Genom centret kommer Brå även att fortsätta arbetet med att utveckla kommunikationskanaler för att sprida insamlad kunskap. Det handlar bland annat om poddar, kortare filmer, en webbaserad kunskapsplattform samt en föreläsnings- och seminarierie för yrkesverksamma och andra intressenter.

Målgrupper: Myndigheter, kommuner, yrkesverksamma på lokal nivå.

Samarbetspartner: Myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), yrkesverksamma på lokal nivå (kommuner samt civilsamhälle, trossamfund och liknande) samt forskarsamhället.

Behovsanpassat stöd

Genom CVE ska Brå ge behovsanpassat stöd till lokala aktörer för att utveckla deras förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Syftet är att stärka arbetet på lokal nivå, med fokus på yrkesverksamma som möter våldsbejakande extremism i sin verksamhet.

Under 2019 kommer CVE att fortsätta arbetet att driva en stödfunktion dit yrkesverksamma dagligen kan vända sig om de behöver stöd i sitt arbete. Verksamheten kommer även fortsätta att bedriva uppsökande verksamhet för att ge behovsanpassat stöd på plats i kommuner som på något sätt har utmaningar rörande våldsbejakande extremism.

Myndigheten ska även utveckla och driva nätverk för erfarenhetsutbyte och kompetenshöjning. Under 2018 inrättades ett storstadsnätverk, där de städer som ingår utbyter erfarenheter och ger varandra stöd. Under 2019 kommer CVE att arbeta för att efter behov utveckla ytterligare nätverk, bland annat regionala strukturer för samordning och stöd i samverkan med länsstyrelserna.

Målgrupper: Lokala samordnare och beslutsfattare på kommunal nivå, yrkesverksamma på lokal nivå samt civilsamhällesaktörer.

Samarbetspartner: Lokala samordnare och beslutsfattare på kommunal nivå, yrkesverksamma på lokal nivå samt civilsamhällesaktörer.

Samordning

CVE vid Brå ska bidra till samordning och utveckling av det förebyggande arbetet med olika samhällsaktörer, inom ramen för dessas respektive roller.

Arbetet syftar till att utveckla det förebyggande arbetet på nationell nivå och ge aktörer på den lokala nivån bättre förutsättningar att lyckas i sitt förebyggande arbete.

Det är flera aktörer som har ett ansvar och en roll i att förebygga och motverka våldsbejakande extremism, på både nationell, regional och lokal nivå. CVE:s roll är att stärka samordning och utveckla det förebyggande arbetet på alla nivåer i samhället. För att göra detta tar verksamheten fram samverkansmodeller och koordinerar olika nätverk för myndigheter och aktörer som behöver utbyta information och erfarenheter. Ett etablerat nätverk består av nationella myndigheter och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och under året kommer CVE att fortsätta att utveckla samverkan och genomföra nätverksmöten.

För att bidra till att aktörer tar lärdom av varandras erfarenheter samt får insikt om varandras roller och uppdrag, kommer CVE under 2019 att identifiera vilka behov som finns av ytterligare nätverk. Det kan handla om att samla relevanta myndigheter, och eventuellt lokala aktörer, för att stärka och utveckla det förebyggande arbetet inom specifika frågeområden.

Målgrupper: Myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och civilsamhällesaktörer.

Samarbetspartner: Myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och civilsamhällesaktörer.

Myndighetens interna stödverksamheter

I detta avsnitt presenteras de interna stödverksamheterna, som till stor del utgör myndighetens förvaltningsavdelning. Verksamheten återges under rubrikerna *Staben*, *Ekonomi och administration*, *Personal- och organisationsfrågor*, *Kommunikation*, *IT* och *Förvaltningsavdelningens kansli*.

Staben

Vid myndigheten finns en stab som har i uppgift att bistå generaldirektören i ledningen av verksamheten. Staben bistår bland annat i den övergripande utvecklingen av myndigheten, samordnar verksamhetsplaneringen, bistår med ledningsstöd, ansvarar för myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering samt arbetar med intern styrning och kontroll. Staben ansvarar även för myndighetens kontakt med Justitiedepartementet och övriga myndigheter i rättsväsendet.

Ekonomi och administration

Enheten för ekonomi och administration ansvarar för myndighetens ekonomiadministration, registratur och arkiv, kontorsstöd och lokaler samt fysisk säkerhet och informationssäkerhet. Enhetens uppdrag är att ge råd, stöd och service inom ansvarsområdena för att underlätta effektiva arbetsätt på Brå.

Enheten ska ständigt förbättra och utveckla processer, rutiner och arbetssätt samt säkerställa att arbetet utgår från och följer gällande lagar, avtal och bestämmelser.

Personal- och organisationsfrågor

Personalenheten ansvarar för personal- och organisationsfrågor, inklusive lönefunktionen. Brå bedriver ett aktivt arbete för att vara en attraktiv arbetsplats, där medarbetarnas engagemang och kompetens tas tillvara och utvecklas. Under 2019 ska Brå fortsätta arbetet med verksamhets- och ledarutveckling, lönebildning samt Brås arbetsgivarprofil. För att säkerställa en god arbetsmiljö kommer Brå under 2019 även att fortsätta att utveckla det praktiska arbetsmiljöarbetet med särskilt fokus på den sociala och organisatoriska arbetsmiljön. Brå ska även arbeta aktivt för att bidra till regeringens satsningar på moderna beredskapsjobb och att erbjuda praktikplatser för nyanlända arbetssökande respektive personer med funktionsnedsättning.

Kommunikation

Brå har en omfattande kunskapsproduktion, som årligen genererar ett stort antal rapporter och skrifter. Kommunikationsenheten ger medarbetarna det stöd som behövs för att förmedla den framtagna kunskapen till myndighetens målgrupper. Det rör sig om ett brett spektrum av insatser, under hela produktionsprocessen, såsom att tidigt ringa in tilltänkta målgrupper, att rent praktiskt producera skrifter och rapporter, i tryckt och elektronisk form, och att välja strategier och budskap för att kommunicera kunskapsinnehåll i lämpliga kanaler. Genom interna föreläsningar och kurser, inom bland annat rapportskrivning, presentationsteknik och mediekontakter, får medarbetarna ytterligare stöd i att förmedla Brås kunskap.

I den externa kommunikationen kommer Brå under året att arbeta mer med temaområden och ämnesområden. Målsättningen är att bli tydligare i kommunikationen, genom att paketera befintlig kunskap inom olika ämnen till temaområden, som förmedlas genom olika kanaler till Brås målgrupper. Internt ligger fokus för kommunikationsenheten framförallt på värdegrundsarbete. Enheten fortsätter det påbörjade arbetet med att förankra och skapa insikt om statens värdegrund, som är en grund för en god förvaltningskultur.

Utvecklingen av Brås digitala närvaro fortsätter även i år, genom LinkedIn, poddar, förbättrad statistikvisualisering och kortfilmer med text, bilder och grafik. En annan digital insats är en genomgång av myndighetens webbplatser, för att möta EU:s webbdirektiv om tillgänglighet.

Brås kunskap sprids också genom föreläsningar och informationsbord på relevanta konferenser, liksom genom egna seminarier och konferenser, exempelvis Råd för framtiden och Stockholm Criminology Symposium, samt genom olika arrangemang under Almedalsveckan.

IT

It-arbetet på Brå omfattar myndighetens interna nätverk, it-relaterad utrustning, it-relaterat supportstöd, it-säkerhet, förvaltning och nyutveckling av myndighetens statistiksystem och interna stödsystem, men även externa förbindelser mot internet och utlokaliserade servrar liksom med andra myndigheter inom rättsväsendet. Därtill kommer det it-intensiva arbetet med olika typer av statistik som myndigheten producerar. Detta gäller inte minst kriminalstatistiken, såväl den löpande driften med att samla in och producera den officiella statistiken som att genomföra mer komplicerade uttag ur systemet. It-verksamheten kommer under 2019 att fokusera på den strategiska utvecklingen av myndighetens it-plattform. För att förbättra rekryteringsmöjligheterna inom it-området ska också det arbete som syftar till att göra myndigheten till en modern och attraktiv it-arbetsplats intensifieras.

Förvaltningsavdelningens kansli

Vid Förvaltningsavdelningens kansli finns myndighetens juridiska funktion. Funktionen arbetsområden har en tyngdpunkt på förvaltningsrätt och biträder generaldirektören samt ger juridiskt stöd till myndighetens olika enheter. Den juridiska funktionen har även en kontrollerande uppgift och ska se till att myndighetens arbete är förenligt med gällande rätt. Inom funktionen finns myndighetens personuppgiftsombud, med de kontrollfunktioner som följer av lagstiftningen. Bland de vanligaste uppgifterna finns frågor som rör hantering av personuppgifter och sekretessfrågor. Den juridiska funktionen har också det övergripande ansvaret för arbetet med remisser, med uppgift att samordna myndighetens yttranden och se till att remisserna handläggs på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhetsfinansiering för Brå 2019

Intäkter (tkr)	
Anslagsmedel	177 691
Avgiftsinkomster	1 300
Externa medel	3 391
Överbudgetering	10 532
Summa intäkter	192 914

Kostnader (tkr)	
Personalkostnader	112 280
Driftkostnader	76 812
Lämnade bidrag	3 822
Summa kostnader	192 914

brå

Brottsförebyggande rådet

BOX 1386 / TEGNÉRGATAN 23, SE-111 93, STOCKHOLM
TELEFON +46 08-527 58 400 • E POST INFO@BRA.SE • WWW.BRA.SE
URN:NBN:SE:BRA-825 • ISBN: 978-91-88599-10-0